

ANALYSIS OF SOCIOLOGICAL THEMES IN THE POETRY OF KARA VAHAP

Melak Atella Abdulsattar ABDULSATTAR¹

¹University of Anatolia/Faculty of Turkish Literature, Department of Turkish Language and Literature, Eskişehir, Turkey

*Correspondence: melekatilla87@gmail.com

Article history:	Abstract:
Received: January 20 th 2024 Accepted: March 11 th 2024	Kara Vahap continues to maintain his presence as a significant figure in Iraqi Turkmen literature today. This poet, renowned for his poetry, hails from Kirkuk and has compiled his poetry books, published in various years, into two volumes. Kara Vahap has always prioritized his homeland and people, depicting the challenges faced by Iraqi Turkmen in his poetry alongside the resistance and struggle shown by the people. In this context, the focal point of the study is the societal issues addressed in Kara Vahap's poems written in Turkish. In these socially themed poems, elements such as the Turkmen nation, patriotism, spirit of struggle, martyrs, society in the changing new world order, embargo period, and elements related to starvation stand out. Additionally, the words in the poet's verses effectively reflect experiences, evoking emotions in the reader. Kara Vahap states that his goal in reflecting the experiences of the Turkmen nation in his poems is to instill a sense of patriotism in future generations. Examining the poems of Kara Vahap, who reflects the significant milestones of his life with his unique style and form, starting from the period he lived in, sheds light on what Iraqi Turkmen experienced as a society. This study aims to draw attention to how cultural transmission occurs through poetry.

Keywords: Kara Vahap, Iraqi Turkish Literature, Turkmen, and Turkmen poet from Kirkuk.

1. INTRODUCTION

Irak Türk edebiyatı, bulunduğu topraklar üzerinde 1918'lere kadar devam ederek eserler vermiştir. İngiltere'nin ülkeyi sömürge hâline getirmeye başlamasıyla Türkmenlerin diline "azınlık dili" muamelesi yapılmaya başlanmış ve ülkede Türkçe eserlerin bulunması ve okunması zorlaşmıştır (Özkan, 2009, s.29).

"Irak Türk Edebiyatı, Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesinden ve 1918'den sonra bölgenin işgale uğraması üzerine sarsıntı geçirmiş ve yeni filizlenmeye başlayan edebî akımların önü kesilmiştir. Özellikle Türkiye'de Batı tesirinde gelişerek yeni ekoller hâlinde ortaya çıkan, böylece eski şiir geleneğinden kopan modern edebiyat dönemi başlarken, bu gelişmelerin dışında kalan Irak'taki Türk edebiyatçıları uzun süre eski şiir geleneğini sürdürmeyi anavatan Türkiye'ye bir bağlılık olarak algılamıştır (Saatçi, 1997, s.160)."

Aslında Irak Türk edebiyatı ile ilgili "Nesimî El-Bağdadi'nin yaşadığı döneme dek, (1370- 1417) hiçbir Irak Türkmen şair ve yazarının yetiştiği saptanılmamıştır (Küzeci, 2006, s.14). Bununla birlikte "Irak Türkmen edebiyatının yazılı ilk verimleri Nesimî (1370-1417), Dede Korkut'un yazıları ile Fuzulî'nin de yazdığı şiirlerin birçoğu Türkmencedir. Eski Türk edebiyatı geleneğine ait edebî özelliklerle yazan Nesimî'den sonra hayatı boyunca Irak dışına çıkmadığı anlaşılan Türk edebiyatı tarihi içinde müstesna bir yere sahip olan Fuzulî, divan şiiri geleneğinin doruğuna çıkabilmiştir. Doğuştan şiir yeteneğine sahip olduğunu fark ederek, bu vadiye çaba harcamıştır (Saatçi, 1997). Bağdat ve dolaylarında yetişip yaşayan ve Fuzulî'nin izinde giden Iraklı Türkmen şairlerinden İلمي, Zaidi, Cevheri, Hakiki ve Hadimi gibi şairler vardı (Küzeci, 2006, s.16). Onlar dışında Irak Türkmen edebiyatından bu geleneğe ait edebî ürünler verenler olarak Erbilli Garibî, Şeyh Faiz, Safi, Kâbil, Şeyh Rıza denebilir.

Günümüze yakın tarihlere bakıldığında Irak'ın bağımsızlığını kazandığı 1920'li yıllardan sonra ise Irak Türkmen edebiyatı bir azınlık edebiyatına dönüşmüştür. Ancak bu dönemde de Irak Türkmenleri, Türkiye'deki edebî dili ve edebiyat gelişmelerini izlemeye devam etmişlerdir. Azınlık kalan bu edebiyatta kültürel bilinçlenme önemli bir yere sahiptir. Bu konuda Türkmen halkını bilgilendiren "Atâ Terzibaşı, Irak Türklerinin edebiyatı, kültür ve folklor dünyası üzerine yaptığı araştırmalarla tanınmıştır. Şöhreti Irak'tan başka Türkiye ve Azerbaycan dolaylarında da yayılmıştır. Bu yönü ile Irak'ta Türk kültürünün en büyük temsilcisi olmuştur (Saatçi, 1997). Bu durum fazla uzun sürmemiş ve Irak'ta Türkçe eser veren edebiyatçılar, bu ülkede rahat yazma imkânını kayb ettikleri dönemlerde Türkiye'ye göç etmişlerdir. İlk kuşak olarak Haşim Nihat Erbil, Necmettin Esin, Ömer Öztürkmen; ikinci kuşak olarak ise Nefi Demirci, Ziyat

Akkoyunlu, Suphi Saatçi, Mahir Nakip, Ümit Tokatlı, Ziyat Köprülü, Habib Hürmüzlü, Ekrem Pamukçu gibi bilim ve kültür adamları Türkiye’de Irak Türkleri ile ilgili eserler vermeye devam etmektedir (Özkan, 2009, s.104).

Ülkesinden göç edenler olduğu gibi Türkmen topraklarında Türkiye Türkçesi ile yazmaya devam etmeye çalışan şairler de vardır. Bu şairlerden biri de çalışmamıza konu olan Kara Vahap’tır. Doğduğu toprakları, orada yaşananları ve oradaki insanların neler hissettiklerini şiirleriyle anlatan şairin şiirlerinde milletin maddi ve manevi değerlerini çok güzel bir şekilde aktardığını görürüz. Türkmen ilini ve Türkmen milletini sömürmek isteyen bu düşmanlara karşı ülkeyi sabır ve fedakârlıkla yapacakları direnişle kurtaracaklarını belirtir. Bununla birlikte bu yolda canını veren insanlar şehit mertebesine erer ve bu da şairin gözünde çok değerlidir. Çünkü onların vatanlarının kurtuluşu için yaptığı fedakârlık bütün bir milleti kurtarmış ve Türkmen milletinin devamlılığını sağlamıştır.

Kara Vahap, 22 Kasım 1957’de Kerkük’e bağlı Tuzhurmatu İlçesinin Hasadarlı Köyü’nde doğmuştur. Doğum anında annesi hastaneye yetişemeyince kaldırımında dünyaya gelmiştir, bu nedenle kaldırım onun hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Kara Vahap doğduğu köyünde eğitim imkânı olmadığı için ailesi, özellikle annesi ve babasının çabalarıyla Tuzhurmatu’ya taşınmış ve kardeşleriyle burada eğitim almaya başlamışlardır. Ailesine katkıda bulunmak isteyen Vahap, liseyi dışardan bitirme kararı verse de üniversite sınavında başarılı olamayarak okulu bırakmıştır (Kara Vahap ile 15 Aralık 2019 tarihinde söylediklerini ses kaydına almak suretiyle yüz yüze görüştüm. Kendisine hayatı ile ilgili sorduğum sorulara aldığım cevaptan hareketle derlenerek makalenin bu kısmına eklenmiş bilgidir.).

Edebiyat sevgisi çocukluğundan beri içindedir ve bu sevgisine engel olmayarak 1980’de Kerkük’te kendi adını taşıyan bir kütüphane açmıştır. Şiir hayatına 1970’lerde Bağdat’ta Kardeşlik dergisinde "Bir Hoyrat" ve "İş Yeri" adlı şiirleri yayımlayarak başlayan Kara Vahap, daha sonra hoyrat yazmaktan vazgeçerek 1980-1990’lı yıllarda aktif olarak şiir yazmaya başlamıştır. Özellikle 1990’larda eserlerini yayımlamaya imkânı bulmuştur. Bu dönemde Bağdat’ta çıkan Yurt gazetesine şiirlerini gönderirken gazetenin başyazarı Abdülatif Benderoğlu ile tanışma imkânı bulmuştur. Kara Vahap’ın şiirlerini çok beğenen Benderoğlu, ona yardım ederek ilk kitabını basmasında yardımcı olmuştur. Böylelikle ilk kitabı olan "Bir Avuç Duygu"yu devletten aldığı yardımla basılmıştır. Ancak devletin kültürel yayınlara desteği kesilince, diğer kitaplarını kendi imkânlarıyla basmak zorunda kalan Kara Vahap, şiirlerini 2003’ten sonra birçok Türkmen edebiyat ve sanat dergisinde, gazetesinde yayımlamaya başlamıştır. Öyle ki içinde bulunduğu dönem ve milletin tarihinden hareketle Kara Vahap, halkının zorlu yaşam mücadelesini ve içinde hissettiği özlemi, dertleri ve umutları kendi misyonu olarak benimseyerek şiirlerinde işlemiştir. Bu özgün yaklaşımı, aynı zamanda dikkat çeken üslubu ve diliyle birleşince, edebiyat dünyasında önemli bir yer edinmiştir. Ayrıca, pek çok şiir yarışmasına katılarak ülkesinin edebi zenginliğini ve derinliğini tanıtmayı amaçlayarak bu yarışmalardan aldığı derecelerle bu amacını başarıyla gerçekleştirmiştir.

Kara Vahap bağımsız olarak farklı yıllarda yayımladığı şiir kitaplarını 2017 yılında iki cilt hâlinde toplar. Bu kitaplar şöyledir: Bir Avuç Duygu (1996) / Elma (2000) / (...) Ve Ben (2000) / Burda Barışı Vurdular (2003) / Mahizer (Yazımı devam etmektedir.) / Şehit Ellerinden Öpen Yoksul (2003) / Şehit Türkmen’in Üç Noktasıdır (2003) / Şu Şiirleri Okumayın (2005) / Şiir Gribi (2005) / Öpüşün Arka Tarafı (2000-2015 yılları arasında yazılmış olduğunu belirten şair, bu kitabın basımı hakkında net bir tarih vermemektedir.) Bu çalışmada da yazarın iki cilt halinde toplamış olduğu bu kitaplardaki toplumsal konuların hangi bağlamda ele alındığı incelenecektir.

Kara Vahap’ın şiirlerinde sıkça öne çıkan tema vatan ve Türkmen milletidir. Şair, insanın gerçek özünü sadece vatan topraklarında bulabileceğine inandığı için vatan sevgisini de temalarında işlemiştir. Bu noktada şairin dikkat çektiği bir durum da müttefik gibi görünen ancak sonradan ülkeyi sömürmeye başlayan devletlerin varlığıdır. Bu sözde müttefikler, öncelikle milletin yanında durduklarını göstermişse de daha sonra vatanın kaynaklarını kendi çıkarları için kullanmaya başlamışlardır. Bu duruma duyarsız kalmayan Kara Vahap, şiirlerinde Türkmen topraklarının Türkmenlerde kalması gerektiğini sıkça vurgular. Özgürlüğün, hava ve su kadar değerli olduğunu savunan şair, vatan konusunu işlediği birçok şiirde Türkmenlerin topraklarını koruması gerektiğini belirtmiştir. Bu nedenle, tüm milleti bir araya getirerek Türkmen milletinin birliğini sağlamayı hedeflemektedir. Sömürgeci devletlerin ülkeye girişiyle bozulan düzenin yeniden tesis edilmesi ve ülkenin tekrar bağımsız bir şekilde var olması için her Türkmen vatandaşının vatani için fedakârlık yapması gerektiğini ifade eder: "Çağın uygarlığı / Benimle yaşamış / Bin fırtına / Bir saydam örperti / Yaratmaz içimde / Kanımdan şiirimi şiirimden haberimi / Ayıra bilmez kasırğa / Bayrağa Vatan adıyla / Kurban vermişim her şeyimi." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Bir Avuç Duygu, "Çağ", s. 32)

Şair, yeniden yazılabilir bir tarih olduğuna inanmaktadır ve vatanın, yaşanan her sıkıntıya rağmen her zaman öncelikli tutulması ve savunulması gerektiğini vurgulamaktadır. Tüm milletin bu uğurda kendini cesurca ortaya koymasını "kahramanlar alanı" olarak nitelendirmektedir. Kara Vahap’ın ruhu, tamamen vatan sevgisiyle yanar ve bu sevgi onun her yaptığı ve her yazdığı merkezindedir. O sebeple de bir şiirinde şöyle der: "Anne / Paydos / Top yuvarlaktır / Bir öflemekten yuvarlanır/ Cephe / Kahraman alanıdır / Erkekler, yiğitler meydanıdır / Cepheden başlar vatan." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şu Şiirleri Okumayın, "Cephe", s. 89) Vatan için gencinden yaşlısına herkesin elinden geleni yapması beklenmektedir. Büyük bir iradeyle topraklar için savaşıma devam etmek gerekmektedir: "Toprak bütünü birim / Sabır başında erim / Kahraman bir askerim / Ben adı vatan gencim / Siz beni arasanız / Değere sararsanız / Adımı sorarsanız / Ben adı vatan gencim." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şehit Türkmen’in Üç Noktasıdır, "Adı Vatan Gencim", s. 76)

Şair, Kerkük’ün Türkmenlerden yoksun olamayacağını ve Kerkük’ün olmadığı bir Irak toprağının düşünülmemesi gerektiğini savunmaktadır. Vatan toprağı, milletin içsel bir parçası olarak düşünüldüğünde, Irak’ın da Kerkük topraklarıyla bir bütün olduğunu ifade etmektedir. Bu bakımdan şair, vatanın birliğini vurgulamakta ve Kerkük’ün ayrı düşünülmemesi gerektiğini belirten dizeleri şu şekildedir: "Irak olmazsa / Dünya, yüzde beştir / Kerkük olmazsa / Irak, yok gibidir." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Elma, "Irak, Kerkük", s.69) Her birey, kendine ait olduğunu hissettiği ve aidiyet duyduğu unsurların varlığını sürdürmesini arzulamaktadır. Kerkük şehri, şairin ve milletin en gözde başkentidir; burası

onların kimliklerinin ve bağılıklarının en güzel yansımasıdır. O yüzden şair şiirinde şu dizelere yer vermektedir: "Bir devlet ağacı yaptım / Kuzeyden deniz, batıdan okyanus / Doğudan gül, güneyden gönül / Kuzayden batıdan, doğudan güneyden olsun / Sensin başkenti / Sensin ey Kerkük." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şiir Gribi, "Sensin Kerkük", s.139)

Şair, Türkmen halkının yeniden bir araya gelerek vatanlarına sahip çıkması gerektiğini savunmaktadır. Şiirlerinde Türkmen kimliği ve milli bilinci güçlendirmeye yönelik çaba gösteren Kara Vahap, dil, bayrak, kan bağı ve paylaşılan değerler gibi unsurlardan yola çıkarak vatan topraklarının Türkmenlere ait olduğunu vurgulamaktadır: "Gönülde ektik bir cephe ağacı / Türkmenelidir politik amacı / Turalım bayrağın mücadeleyden / Heyacan dalgası uzasın gücü / ... / Öpeyim bayrağın kahraman gibi / Kan kardeş bileyim yoksulu acı / Geçelim birliğin içtenliğine / Türkmenin kalmasın bir ihtiyacı / Askıda asılan bütün nedeni / Uygarlık çözelim ey kardeş baci / ... / Türkmenin bayramın kazanmak içi / Gerekir turalım milli orucu / Mizanda ölçülmez Türkmenin yurdu / Türkmen altındır toprağı inci." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Burda Barışı Vurdular, "Dava Ağacı", s. 197)

Şair, vatan topraklarının kurtuluşu için milletine yaptığı bir çağrıyı içeren "Mahizer'in Çağırısı" adlı şiirinde, tarih boyunca kahramanlık hikâyeleriyle anılan Genç Osman'a göndermede de bulunmaktadır. Kara Vahap, insanların cesur ve fedakârlık yapmaktan çekinmeyen bir ruha sahip olmaları gerektiğini vurgulamakta ve Türkmen ruhunun yeniden canlanmasını arzulamaktadır: "Geceyi bölde gel doğmadan tanı / Kuvvün şaşırınsın doğu batını / Kerkük'e yürüsün sal kıratını / Cepenin tozunu iç Osman gibi / ... / Kalk uyan bu gaflet uykusundan / Karanlık çökerde / Türk krkusundan / Geçiver savaşın dar sokağından / Bir kartal misali uçOsman gibi / Yazıktır az görme yiğit Türkmeni / Aslandır Türkmenin bir kahramanı / Boşuna getmezde dökülen kanı / Düşmannan alırdı öc Osman gibi." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Mahizer, "Mahizer'in Çağırısı", s. 242)

Şair, doğup büyüdüğü toprakları terk edip geri dönmeyen Türkmenler için bir çağrıda bulunmaktadır. Şair, insanların bir vatani olmasıyla birlikte sahiplik duygusunu da kazandıklarını düşünmekte ve bu nedenle onların vatanlarına geri dönmelerini arzulamaktadır. Aynı zamanda, milletin bir bütün olarak sahip olduğu toprakları kendi vatanları gibi hissetmesi için çaba sarf etmektedir. Bu duygularını dizelerinde şöyle aktarmaktadır: "Artık gel, bak buralarda / Koalisyon güçleri / Bombardıman içinden gitmiyor / Kurşun içinde yaşıyor / Kan veriyor / Kanda boğuluyor, getmiyor! / Sen neye istinaden gittin / Gel kardeşim / ... / Artık gel / Buralarda sen Türkmen'sin / Oralarda sen kimsin?" (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Burda Barışı Vurdular, "Dön Artık", s. 185)

Vatan toprakları kutsaldır, onları savunanlar daha kutsaldır. Kara Vahap'a göre Türkmen halkından vatan toprakları için canını hiçe sayanlar da unutulmamalıdır ve özgürlüğün şehitlerin kanyıyla meydana geldiği unutulmamalıdır: "Hüriyet / Yalnız şehitler / İçin ağlar / Şehadetin / Kanından doğar." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şehit Elllerinden Öpen Yoksul, "Hüriyet", s. 17) Kara Vahap, vatani için canını feda eden şehitlere kardeş gözüyle bakar. Her şehit, onun için bir kardeşir; kendini onlara bu derece yakın hisseder. Vatanın namusu ve milletin selameti için cepheye koşan insanların şehit olmasının ardından yüreğinde buruk bir hüznün olsa da, vatanına daha bir başka sarılır. Bu hikâye, fedakârlığın ve vatan sevgisinin gücünü anlatır: "Allah kardeşime / Bir okuntu açtı / Şehadete cephelerden ağıdı / Şehit düştü / Namus bildiğimiz vatan için / Şimdi ben / Kardeşimin sayesinde / Demir gibi duru vermişim / ... / Kardeşim şehit düştüğü yerden / Ceviz ağacı gibi boy verdim toprağıma / Ne kardeş / Ne vatanım / Derim gibi soyulmaz iskelemeden." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şehit Türkmen'in Üç Noktasıdır, "Bir Şehit Kardeşim Var", s. 63)

Vatan savunmasında şehit olan insanların ailelerini de unutmayan şair, "Yıldız" adını verdiği şiirinde şehit ailelerine de değinir. Şehit olan erkeğin yerini artık kadını almıştır ve erkeğin yaptığı işler kendi yapacağı işlerle birlikte ona kalmıştır. Bununla birlikte şiirin dizelerindeki "Erkeksi mavimsiden" ifadesi bayrağı temsil etmektedir. Şehit olan eve bayrak asılmasına göndermedir aslında: "Çıplak rüzgârların yıldızı / Kadın geçiniyor / Erkeksi mavimsiden / Bir dul evi / Güvercinler kanadına / Sıcaklık vermesini / Aklında cevher etmişti / Çıplak yıldız / Hayaller kurulanı parlıyor / Çalışıyor çok yaramıyor / Bir kadının dikkatini çekmek / Yıllardır ağlıyor / Kadınsız bir gülümseme / Bin yıl yanmak yandırmak için / Kadın oldu." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Şiir Gribi, "Yıldız", s. 150)

Kara Vahap'ın şiirlerindeki toplumsal unsurları incelerken öne çıkan bir başka unsur ise ambargo döneminde yaşanan açlık ve sefalettir. Türkmen halkının varlık göstermesini istemeyen işgal kuvvetleri onları fakirlik ve açlıkla baş başa bırakır. Bu duruma şiirlerinde yer veren Kara Vahap bir dizelerinde şöyle yazmıştır: "Dünya / Bir kaşık salça / Pakır kazanımda kayıyor / Mutfakta bin fare / Ağızları açık / Karınları aç / Egik biyıklarının / Biri kırık biri borç / Dünya / Soframda bir yumurta / Sağımda karım / Solumda çocuklarım / Nasıl buğazımdan inecek / Ac karnıma / Bu ..kuzalkurt lokma?" (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Bir Avuç Duygu, "Aç Tansığı", s. 17) Doymak bir insan için ne kadar zor olabilir? Ekonomik yetersizliklerin had safhada olduğu zamanlarda bulunan bir lokma bile çok kıymetlidir. Öyle ki hemen hemen bütün yemeklere giren salça ve onun yanında ekmek bölünmektedir: "25 gram domates salçası / 75 gram ekmek / Aç karnımı doldurmazsa / O anda ölümü suçlamam galiba." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Bir Avuç Duygu, "Domates", s. 22)

Bir şeyin değerini anlamak için bazen onu kaybetmek gerekmektedir. Şair, bu fikirden yola çıkarak yoksulluğu ele almaktadır. Yiyecek bir lokma bulamayan insanlar için, en küçük bir parça bile bulduklarında ona sahip olmaları büyük bir önem taşırken açlık süresi arttıkça, bulunan bir lokmaya olan istek de artmaktadır ve bu yokluk insanların davranışlarına yansımaktadır. Bu bağlamda şair, bu kadar açlık çekmiş birinin bir lokma bile bulamamasından üzüntüsünü şöyle ifade etmektedir: "Aclar / Hayal içiyorlar / Et suyunu yaşam şerefine / Aclar / Işık dönüyor, ekmek etrafında / Ekmek / Dalı çelik, bir çiçek / Aclarlız bir kelebek / Ekmek (Eshabilkhf) uykusunu yatıyor / Aclar ile ekmek / Kibrit ile benzin gibi." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Elma, "Aclar Noktası", s. 71)

Yaşanılan açlık derecesi o kadar korkunç boyutlara ulaşmıştır ki biti bir lokma balsa ve o lokma paylaşılmasa bu durumda ortaya çıkan durum aynen köpeklerin kemikleri yalaması olarak tasvir edilmiştir şair tarafından. Açlık, bir milletin fertlerini kemik için kavga eden köpeklere dönüştürmüştür: O yüzden "Köpek" başlıklı şiirinde de "Köpek, kemik

aynı halde / Aynı açlık / Aynı kerdeslik" dizelerine yer verir. (s.145) Aynı şekilde bir başka şiir de şu şekildedir: "Timsah dişleri arasından / Ekmeğini kapan kuş / Hanğı ömrü? / Ayakları altına / Kurban edecek." (Şiir Eserlerim 2. Cilt, Öpüşün Arka Tarafı, "Timsah", s. 180)

İşgal edilen Türkmen topraklarından toplumsal manzaraları şiirlerindeki dizeleriyle aktaran Kara Vahap, ambargo sebebiyle şiddetlenen açlık halinin başka sonuçları olduğunu da göstermesi bakımından "Henüz.. O.. Kız" adını verdiği şiirinde bizlere aktarmaktadır. İşgal dolayısıyla ailesini kaybetmiş bir küçük kızın, kimsesiz kaldıktan sonra iki lokma yiyecek bulamamasını dizelerine taşıyan şairin, gerçeği kalan kız üzerinden bütün bir milletin de durumunu anlatması bakımından önemlidir: "Aclıktan / Yüreği vücudunda aç ite dönmüş / Gözleri yerinden kopmuş / Başı kısarak gibi yerden kalkmaz / Bir kız / Yalnız yaşıyor / Yirminci gündür gönlümde / İsmi / Deniz kımıltıyor kanımda / Düğüm düğüm özelemleri / Emiyor bit gibi kanımı / Benimde dilimde sevda şarkıları / Tuzhurmat'ı meyhanesinde / Bir kadehe ruhunu feda veriyor" (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Bir Avuç Duygu, "Henüz .. O .. Kız", s. 11)

Değişen ve gelişen dünyada teknolojinin engellenmeye çalışılması şair Kara Vahap tarafından acayip bulunmuştur. İnternetin her eve bağlanmasıyla önüne bütün bir dünyanın açıldığı bilgisayar ekranlarını kullanarak her türlü bilgiye rahat ulaşmaya başlayan insanlar, öğrendiklerini paylaşmaya başlayınca daha farklı engellemelerle karşılaşmışlardır. Toplumsal bir unsur olarak internet kullanımı, dünyadan haber alımını rahatlaştıran bir durumsa da bazı zamanlarda teknoloji aracılığıyla yayılan haberlerin erişimlerinde kesintiler olmaktadır ve bu haberleri yapanların cezalandırıldığı belirtilmektedir. Bunun bilinçli yapılarak Türkmen halkına ambargo uygulandığını belirten şair de şiirinde şöyle der: "Acayıptır uzay çağında / Ufacık programlar / İnsanı götürsün ceza evine." (Şiir Eserlerim 1. Cilt, Bir Avuç Duygu, "Ambargo Çağı", s. 27)

Sonuç olarak Irak Türk edebiyatının temelleri, Nesimî döneminde atılmıştır. Fuzulî ve onun devamında gelen Türkmen yazarlar, bu edebiyata Türkmen diliyle eserler vererek katkı sağlamışlardır. Ancak zamanla Türkmen dilinin etkisi sömürgeler nedeniyle azalmıştır. Buna rağmen dilin kültürel ve edebi önemini hatırlatmak isteyen bazı şairler özellikle mahalli ağızları kullanarak eserler vermeye başlamışlardır. Bu arada, Atâ Terzibaşı gibi Irak Türklerinin kültür ve dil unsurlarını Türkmen milletine hatırlatan şairler de ortaya çıkmıştır. Ne yazık ki, bu alanda eser verenler genellikle rahatsız edilmiş ve ülkelerini terk etmek zorunda kalmışlardır. 1920'lerden sonra Irak Türk edebiyatı azınlık edebiyatı hâline gelmiştir ve bu duruma karşı çıkan şairler bulunmaktadır. Kerküklü şair Kara Vahap da bunlardan biridir ve eserlerinde toplumsal konulara ve milletin yaşadıklarına odaklanmaktadır. Şiirlerinde vatan toprağı ve millet olma bilincini güçlü bir şekilde ifade ederek Türkmen topraklarındaki yoksulluğu, açlığı, şehitleri, ambargoyu ve mücadele ruhunu şiirlerinde sıklıkla işlemiştir.

KAYNAKÇA

- Vahap, K. (2017). *Şiir Eserlerim 1. Cilt*. Kerkük: Avcı Basım ve Yayınevi.
- Vahap, K. (2017). *Şiir Eserlerim 2. Cilt*. Kerkük: Avcı Basım ve Yayınevi.
- Vahap, K. (2006). *Elma*. (2. Baskı). Kerkük: Işık Türkmen Edebiyatçıları Grubu Yayınları.
- _____. (2008). *Şiir Gribi*. Kerkük: Elcenne Bürosu.
- _____. (2008). *Şu Şiirleri Okumayın*. Kerkük: Elcenne Bürosu.
- _____. (2009). *Bir Avuç Duygu*. (2. baskı). Kerkük: Elcenne Bürosu.
- _____. (2009). *Burda Barış Vurdular*. (2. Baskı). Kerkük: Elcenne Bürosu.
- _____. (2009). *Mahizer*. (2. Baskı). Kerkük: Elcenne Bürosu.
- _____. (2016). *Şehit Elllerinden Açık Yoksul*. (2. Baskı). Kerkük: Avcı Matbaa.
- _____. (2016). *Şehit Türkmenin Üç Noktasıdır*. (2. Baskı). Kerkük: Avcı Matbaa.
- _____. (2016). *(...) Ve Ben*. (2. Baskı). Kerkük: Design Basımevi.
- Saatçi, S. (1997). *Başlangıcından Günümüze Kadar Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi Cilt 6*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Küzeci, Ş. (2006). Kerkük Şairleri (Irak Türkmenleri) I. Cilt. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Özkan, N. (2009). Irak Türk Edebî Dilinin Tarihî Gelişimi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume, 4* (8).

SES KAYITLARI

- Vahap, K. (Konuşmacı). (2019). Kara Vahap ile Söyleyiş. (CD). Kerkük.